MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta tat-22 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 310/1985/1

Lawrence Hili
vs
Alfred Cassar White sive Alfred Cassar u b'digriet tas-7 ta' Novembru, 1994 l-Avukat Dottor Joseph P. Bonnici u l-Prokuratur Legali Hilda Ellul Mercer gew nominati kuraturi deputati biex jirraprezentaw lill-assenti Alfred Cassar White u b'digriet tad-29 ta' Frar 1996 il-gudizzju gie trasfuz fl-isem ta' Josephine Cassar White wara l-mewt tal-konvenut Alfred Cassar White fil-mori tal-kawza

Il-Qorti,

A. CITAZZJONI:
Rat ic-citazzjoni tal-attur li biha ppremetta:

Illi waqt li l-attur kien qed jahdem il-Libya mal-kumpanija Amerikana "Burbank Oilfield Services Ltd" din il-kumpanija kellha thallas xi flus lil Air Malta Company Limited li dak iz-zmien il-konvenut kien impjegat maghha bhala ufficjal gholi u rapprezentant taghha l-Libya. Meta l-kumpanija

Amerikana tterminat l-operat taghha l-Libya u l-attur gie biex jitlaq il-Libya biex jirritorna Malta l-konvenut informa lill-attur li hu ma kienx bi hsiebu jhallih jitlaq lura mill-Libya jekk hu ma jhallasx personalment u jaghmel tajjeb personalment ghad-dejn li l-Burbank Oilfields Services Ltd kellha thallas lil Air Malta Company Limited u dan ghaliex l-ufficjali mill-Head Office tal-Air Malta f'Malta kienu imminaccjaw (lill-konvenut) illi jekk il-Burbank Oilfields Services Ltd ma thallasx id-djun taghha huma kienu ser jzommu lill-konvenut responsabbli personalment ghal dan id-dejn.

Illi ghalhekk il-konvenut informa lill-attur li hu ma kellux alternattiva hlief illi jdur fuq l-attur personalment u jgeghlu jhallas id-dejn tal-kumpanija Amerikana mal-Air Malta ammontanti ghas-somma ta' sitt elef lira Maltin (Lm6000) u dan ghalkemm kien jaf li dan id-dejn ma kienx tal-attur personali.

Illi fil-fatt ghalkemm l-attur kien ipprova jitlaq mill-Libya biex jirritorna f'daru dan gie impedut milli jaghmel dan mill-konvenut tant hu hekk illi fuq istruzzjonijiet tal-konvenut il-passaport tal-attur gie mizmum mill-ufficjali tal-ambaxxata Maltija fil-Libya u l-attur gie effettivament illegalment mizmum il-Libya kontra r-rieda tieghu. Barra minn dan il-konvenut ad insaputa tal-attur bezza' lill-familjari tal-attur partikolarment lil martu li kienet tghix Malta wahedha li zewgha l-attur kien jinsab il-Libya bi problemi serji finanzjarji u jekk huma minn Malta ma kienux sejrin jghinuh hu kien ser jispicca l-Libya minghajr possibbilta` li jirritorna Malta.

Illi l-konvenut assigura lill-attur illi l-unika cans u l-unika speranza tieghu li jirritorna Malta kien jekk hu jiddepozita f'idejn fiducjarju tal-konvenuta f'Malta s-somma ta' sitt elef lira Maltin (Lm6000) biex din is-somma taghmel tajjeb jekk kemm-il darba l-Air Malta jduru fuqu cioe` fuq il-konvenut personalment ghad-dejn illi l-Burbank Oilfields Services Ltd kellha thallas lil Air Malta. Pero` l-konvenut assigura lill-attur li jekk l-Air Malta ma jfittxuhx personalment huwa kien jirritornalu l-flus lura.

Illi f’dawn ic-cirkostanzi u partikolarment minhabba l-biza’ li l-attur kien sejjer jibqa’ arrestat il-Libya minghajr cans li jirritorna f’daru u jara l-familja tieghu u minhabba l-inkwiet li l-konvenut kien irnexxielu johloqlu Malta mal-familjari tieghu partikolarment l-istat ta’ paniku li kienet tinsab fih martu, l-attur hass illi ma kellux alternattiva hlief li jissokkombi ghat-talbiet illegali tal-konvenut u li jara li dak li kien qed jesigi minnu l-konvenut biex jirritorna f’pajjizu.

Illi ghalhekk minhabba l-imsemmi agir illegali u rikatt tal-konvenut, l-attur jew anzi membri tal-familja ta’ l-attur f’Malta iddepositaw f’idejn il-fiducjarju nominat mill-konvenut is-somma mitluba mill-konvenut cioe`, sitt telef lira (Lm6000) u dan il-fiducjarju irrilaxxja r-ricevuta mmarkata bhala Dok “A” fis-17 ta’ Novembru 1981.

Illi dik inhar stess il-konvenut fil-Libya irrilaxxja favur l-attur id-dokument u ricevuta datata 17 ta’ Novembru 1981 li giet esebita bhala Dok “B” fejn kien jidher car li l-konvenut kien qed jircievi s-somma ta’ sitt telef lira (Lm6000) minghand l-attur biex jaghmel tajjeb ghad-dejn tal-Burbank Oilfields Services Ltd u bil-kondizzjoni espressa li s-somma li kellha tigi ritornata lill-attur jekk fil-fatt Air Malta ma tiddebitax il-kont personali ta’ Cassar White.

Illi ghalhekk f’dawk ic-cirkostanzi permezz ta’ rikatt, ingan, theddid u ghemil dolus da parti tal-konvenut, l-attur gie kostrett u mgieghel li jiddepozita f’idejn persuna nominata mill-konvenut is-somma ta’ sitt telef lira (Lm6000) sabiex din is-somma taghmel tajjeb jekk kemm-il darba l-Air Malta Company Limited kellha tfittex lill-konvenut personalment ghad-danni minhabba nuqqasijiet da parte tal-konvenut personalment in konfront mal-Air Malta minhabba n-nuqqas tieghu li jigbor jew jiehu hsieb li jikkawtela l-kreditu ta’ l-Air Malta in konfront mal-kumpanija Amerikana Burbank Oilfields Services Ltd.

Illi fil-fatt kien biss wara d-depositu ta’ din is-somma li l-konvenut irritorna lill-attur il-passaport tieghu u rrangalu biex dan ikun jista’ jitlaq mill-Libya ghal Malta fuq ajruplan ta’ l-Air Malta stess.

Illi fil-fatt wara xi zmien li kien hawn Malta stante li l-attur talab ir-rifuzjoni ta’ l-imsemmija sitt telef lira (Lm6000) minghand l-konvenut pero` dan irrifjuta li jirritornahom ghaliex qal li huwa kien diga hallashom lil Air Malta.

Illi ghalhekk il-hlas tad-depositu li sar mill-attur sar b’vizju ta’ kunsens da parti ta’ l-attur u barra minn dan f’kull kaz peress illi fil-fatt irrizulta illi l-Air Malta qatt ma effettivament iddebitat il-kont tal-konvenut biex taghmel tajjeb ghan-nuqqasijiet taghha biex tigbor l-ammont dovut lil Air Malta minn Burbank Oilfields Services Ltd u ghalhekk skond l-iskrittura din is-somma kellha tigi ritornata lill-attur.

Illi d-depositu ta’ l-imsemmija somma f’idejn il-konvenut kien wiehed ta’ depositu necessarju fit-terminu tal-ligi.

L-attur talab lill-Qorti:

1. Tiddikjara li l-hlas tad-depozitu ta’ sitt telef lira (Lm6000) mill-attur lill-konvenut sar wara rikatt, ingann, theddid u ghemil doluz da parti tal-konvenut li necessarjament ivvizzjaw il-kunsens tal-attur.

2. Tiddikjara li, fi kwalunkwe kaz, l-Air Malta qatt ma ddebitat lill-konvenut personalment bid-dejn tal-Burbank Oilfields Services Ltd u ghalhekk il-konvenut ghandu jirritorna s-somma ta’ sitt telef lira lill-attur akond l-obbligazzjoni tieghu kontenuta fl-iskrittura tas-17 ta’ Novembru 1981 (Dok “B”)

3. Ghalhekk in vista tad-dikjarazzjonijiet premessi jew ta’ wahda minnhom tordna lill-konvenut ihallas u jirrifondi lill-attur is-somma ta’ sitt telef lira (Lm6000) mhallsa lilu mill-attur u illegalment mizmuma minnu kif fuq premess.

4. Tordna l-arrest personali tal-konvenut a tenur tal-Artikolu 359C tal-Kodici tal-Procedura Civili.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra interpellatorja tal-10 ta’ Gunju 1982 tal-Protest tal-1983, tal-Mandati ta’

Sekwestru, Qbid u Impediment ta' Partenza prezentati kontestwalment u bl-imghax legali mis-17 ta' Novembru, 1981 kontra l-konvenut li gie ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti u l-lista tax-xhieda prezentati mill-attur.

B. ECCEZZJONIJIET:

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut li biha eccepixxa:

Illi di fronte ghall-eccezzjonijiet it-talba attrici hija nfondata fil-fatt u fid-dritt billi hu ma kkostringiex lill-attur b'xi ghemil doluz, rikatt, ingann, theddid jew vizzju tal-kunsens kif kien qed jigi allegat u ghalhekk, kif ukoll ghal ragunijiet ohra, it-talbiet attrici kellhom jigu michuda – bl-ispejjez kontra l-istess attur.

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati li biha eccepew:

1. Illi huam ma kienux edotti mill-fatti tal-kaz li jirrizultaw li jressqu l-eccezzjonijiet taghhom fl-istadju ulterjuri.

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti u l-lista tax-xhieda prezentati mill-kuraturi deputati.

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenut li biha eccepixxa:

Illi t-talbiet attrici huma preskritti ai termini tal-artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili;

Illi f'kull kaz ir-raba' talba ma tistax tintlaqa' galadarba l-arrest personali gie abrogat mil-ligijiet.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lix-xhieda bil-gurament.

Semghet l-abili difensuri.

Ikkunsidrat

C. PROVI:

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur.

Rat l-affidavit ta' Joan Hili li semmiet li hi kienet mart l-attur Lawrence Hili. Waqt li Lawrence kien jahdem il-Libya hi kienet tghix mal-genituri taghha f'71, Crucifix Street, Senglea. Fl-ahhar ***trip*** tieghu l-Libya huma kienu inkwetati hafna ghaliex Lawrence kien baqa' l-Libya ghal zmien twil. Lawrence kien cemplilhom u qalilhom li minn gurnata ghall-ohra kien ser jigi lura mbaghad kien jerga' jippostponi. Huma ma setghux jirrejalizzaw x'kien qieghed jigri, pero` biz-zmien ghaddej, bdew jinkwetaw hafna. Giet infurmata f'Novembru 1981, permezz ta' telefonata d-dar minghand certu Godwin Borg li kien jahdem mar-ragel taghha. Biex ikun jista' jigi lura minn Tripli Lawrence, huma kellhom ihallsu s-somma ta' disat elef lira lil Air Malta ghaliex Ray Sladen qal li Lawrence kien iffirma xi karta fejn kien assuma personalment id-dejn tal-Burbank mal-Air Malta u ghalhekk jekk hu jew huma ma kienux ser ihallsu din is-somma ma kienx ser jithalla jitlaq minn Tripli. Sladden qalilha li huma biss setghu jghinuh u jgibuh lura Malta, jekk huma jhallsu d-Lm9,000 dejn li kellu Lawrence ma' l-Air Malta. Hu ghamel enfasi kbira li jekk Lawrence ma jitlaqx immedjatament mill-Libya kien se jigi f'inkwiet kbir, u li hu seta' jitlaq biss bl-assistenza ta' l-Air Malta. Ghalhekk Vincent Micallef li kien assistent ta' Cassar White qalilha li kien kollu tort ta' Lawrence ghax kien iffirma karta fejn assuma d-dejn kollu tal-kumpanija. Qalilha li ma kelliex alternattiva ohra hlief li thallas dawk il-flus. Hi cemplet lil Cassar White li qalilha li ma kienx ser ihalli lil Lawrence jitlaq minn Tripli minghajr ma jhallas id-dejn ghax inkella kien ser ikollu jhallashom hu cioe` Cassar White personalment. Cassar White

staqsiha kemm kellha flus u hi qaltlu Lm6,000. Qaliha biex taghtihomlu u kemm il-darba l-Air Malta ma tfittxux hu kien jirritornahom lura. Finalment iddecidiet li taghtih il-flus. Marret dak il-hin stess u tatu Lm6,000. Saret ricevuta datata 17 ta' Novembru, 1981 u ffirmata mill-istess Micallef. Meta wasal lura Lawrence kien sorpriz li jarahom, meta marru d-dar u qalulu dak li kienu ghaddew minnu dawk l-ahhar erbat ijiem irrejalizaw li Cassar White w l-Air Malta u l-Ambaxxata Maltija kienu qarqu bihom u b'konsegwenza ta' dan hargu Lm6,000 biex jhallsu dejn li huma ma kellhom xejn x'jaqsmu mieghu. Ghalkemm Lawrence mar diversi drabi ghand Cassar White jitolbu l-flus lura dan kien ta' xejn u ghalhekk kellha tinfetah din il-kawza.

Xehdet <u>Joan Hili</u> li kkonfermat il-fatti msemmija fl-affidavit.

Rat l-affidavit ta' <u>Lawrence Hili</u> li fih semma li fl-1981 kien impjegat bhala ***Assistant Catering Manager*** ma' Burbank Oilfields Service Limited fil-Libya. Ghal xi nofs 1981 kienet inqalghet kwistjoni dwar it-taxxa bejn il-kumpanija u l-awtoritajiet Libyani. Fil-fatt fit-8 ta' Settembru kienu ttiehdu l-passaporti ta' l-impjegati kollha, inkluz tieghu u ta' Bruce Jones. Fil-kariga tieghu ta' ***Catering Manager*** hu kien mela diversi formoli relattivi ghat-taxxa dovuta mill-impjegati Maltin u assigura lill-Awtoritajiet Libyani li l-pagament ta' dawn it-taxxi setghet issir minn flus li kienu dovuti lill-kumpanija minghand klijenti tal-kumpanija gewwa l-Libya. Burbank Oilfields Services Limited kellha kredituri ohrajn fil-Libya, partikolarment zewg kumpaniji Libjani u l-Air Malta, li kellha tiehu madwar 9,002 L. D. ghall-biljetti ta' l-arju ta' diversi impjegati tal-kumpanija Burbank kif ukoll tal-kumpaniji assocjati maghha u kienu jirreferu ghal xi tlett snin qabel iz-zmien in kwistjoni. Cassar White li kien il-***Manager*** tal-Air Malta fi Tripli beda jippressa ghall-hlas u eventwalment Cassar White kien qallu li Albert Mizzi li huwa c-Chairman tal-Air Malta kien inkarigah biex ma jhallihx jitlaq mill-Libya qabel ma jissetilja l-kont li Burbank Oilfields Services Limited kellha mal-Air Malta. Fil-fatt hu kien qallu li kien cempel lill-Ambaxxata Maltija fil-Libya u inkarighom biex izommulu l-passaport li kien tahom biex

johorgulu l-***visa*** neccessarja biex jkun jista' johrog mill-Libya. Hu rrileva li d-dejn ma kienx tieghu personali. Meta wasal l-Ambaxxata hu sab lill-Konslu Anthony Darmanin li kellu zewg dokumenti quddiemu u l-passaport tieghu. Semma fid-dettall dak kollu li gara Tripli ghax ried jinzel Malta. Wara li gie Malta hu kien sar jaf li kien gie miltuq mill-Libya wara li l-familja tieghu cioe` l-mara tieghu u missierha kienu gew imgieghela jhallsu s-somma ta' sitt elef lira (Lm6,000) lil Cassar White tramite Vincent Micallef. Kontra dan il-hlas Cassar White kien irrilaxxa ricevuta fejn huwa ddikjara li kien ser jirritorna l-istess ammont jekk il-kumpanija li maghhom hu kien jahdem, cioe` l-Air Malta Company Limited ma' kenitx sejra tfittxu personalment ghad-debitu tal-Burbank Oilfields Services Limited – kif jidher mill-ircevuta datata 17 ta' Novembru 1981 u li hija esebita bhala Dokument B mac-citazzjoni. Xi ftit xhur wara hu kien ikkomunika ma' Cassar White, precizament f'Marzu 1982 fejn talbu jaghtih lura is-somma ta' sitt elef lira (Lm6,000) li kienet hallsitu martu biex jigi lura Malta.

Xehed Lawrence Hili in kontro-ezami u qal li mistoqsi jekk f'xi zmien ir-responsabbilta` fil-konfront tal-awtoritajiet kenitx ghaddiet f'idejh qal li sa fejn kien jaf hu qatt ma gara hekk fil-konfront tieghu. Ikkonferma li hu lil Cassar White kien qallu li l-flus dovuti lil Air Malta kienu ser jigu mhallsa fi ftit granet ghax dik kienet ir-risposta li kien inghata mill-imsemmi Jones. Zied li hu ma kienx accetta li jidhol resposnsabbli ghad-djun.

Xehed Ray Sladden prodott mill-attur li qal li fl-1981/1982 hu kien ***manager*** tat-***treasury and expenditure*** tas-socjeta` Air Malta. Illum hu ***General Manager Finance*** tal-istess kumpanija. Qal li l-kumpanija Burbanks kellha tatihom madwar Lm9000, dawn fil-konfront ta' biljetti ta' l-ajru. Qal li kien jaf dwar dan il-kaz in kwistjoni u fil-Libya dik l-epoka id-***District Manager*** tal-Air Malta kien is-Sur Alfred Cassar White il-konvenut. Il-***Managing Director*** tieghu kompla jinsisti biex jara kif jigbor xi ***funds*** minghand il-familjari ta' Hili. Qal li fit-28 ta' April, 1982 kienu rcevew hlas ta' sitt elef lira (Lm6000) u l-ircevuta kienet harget fuq isem Cassar White, fid-29 ta' April,

1982. Dawn kienu akkont tal-hlasijiet li kellhom jaghtu Burbanks. Mistoqsi jekk a bazi tad-dokument D1 l-Air Malta kienetx qed tippretendi li s-sur Hili jaghmel tajjeb ghad-dejn li kellha l-Burbanks ma' l-Air Malta hu risponda li iva pero` x'kien qed jigri l-Libja ma kienx f'pozizzjoni li jghidu. Hu kien irrefera l-kaz liz-zewg superjuri tieghu kif gja semma u l-kompitu tieghu kien li jigbor id-dejn minghand is-sur Lawrence Hili. Qal li hu li kien jaghmel biex jingabar d-dejn kien li jzomm kuntatt kontinwu mas-Sur Cassar White u li jaf li kienu nbieghu xi affarijiet li ghamlu tajjeb ghal parti mid-dejn li kien dovut lill-Air Malta. Spjega li s-Sur Cassar White illum il-gurnata kien residenti Malta imma dak iz-zmien kien jghix u jahdem fil-Libja. Cassar White kien qallu li biex jingabru dawn il-flus kien qed jigri wara Hili, seta' kien ukoll li kien qed jigri wara haddiehor ukoll, pero` ma kienx jaf. Lilu kien qallu li hu kien qed izomm lil Hili milli jsiefer sakemm jithallas id-dejn tal-Burbanks. Ghaliex l-ircevuta harget fuq Cassar White hu ma setax jispjega. Il-kaxxier in kwistjoni kien Joe Caruana Smith attwalment jinstab stazzjonat Tripli.

Xehed Anthony Darmanin li kellu l-karika ta' ***Second Secretary*** u li kien jaf lill-attur peress li kien hemm xi problemi fil-konfront tal-kumpanija li kien jahdem maghha is-Sur Hili fil-Libya. Il-kumpanija kellha problemi ta' likwidita`. Spjega li l-***Emigration Officers*** kienu zammew il-passaporti tal-Maltin inkluz dak tas-Sur Hili minhabba li l-kumpanija kellha problemi ta' taxxa mal-Gvern Libjan. Meta tkellem mar-rapprezentanti Libici kien gie nfurmat li fil-mankanza tad-dirigenti tal-kumpnaija kien responsabbli s-Sur Hili ghal kumpanija. Zied li kien jaf li kien hemm is-Sur CassarWhite li kien rapprezentant tal-Air Malta li kien qed jigri wara s-Sur Hili u li kien ghamillu xi forma ta' ***undertaking*** biex jigi ffirmat mis-Sur Hili. Zied li fuqu qatt ma kienet saret ***pressure*** biex izommlu l-passaport u qal li parti mill-kompitu tieghu kien ukoll li jhares l-interessi ta' l-Air Malta bhala kumpanija nazzjonali tal-ajru.

Xehed Mr.Vincent Micallef fejn qal li fl-1981 kien jahdem l-Air Malta bhala ***Station officer*** l-***airport*** ta' Tripli, il-Libja. Hu kien jaf lill-attur li kien ilu l-Libja mill-1980, li kien qieghed ma' kumpanija jisimha "Burbank" li tissupplixxi

catering services lill-kumpaniji taz-zejt. Fix-xoghol tieghu ma kellu l-ebda konnessjoni ma' din il-kumpanija ghax hu kien jahdem ma' l-Air Malta. Il-Burbank kienet klijent ta' l-Air Malta u kienu jaqtghu l-biljetti taghhom mill-ufficju tal-Air Malta. Bhala ***General Manager*** tal-"Burbank" kien hemm wiehed Mr. Bruce Jones. Apparentament Mr. Hili kien responsabbli mill-biljetti u mix-xiri, hu kellu assistent certu Godwin Borg u kellhom xi impjegati ohra fid-dezert. Kien semma li meta kellmu lill-attur dwar debiti dovuti lill-Air Malta, Hili kien qal li l-Burbank kellha tigbor xi flus minghand kumpaniji ohra mbaghad thallas bihom l-Air Malta. Sadattant hu kien nizel Malta u kien cempillu s-Sur Cassar White li qallu li kellhom imorru l-familjari ta' Hili u kellhom jehdulu xi flus. Zied li l-familjari ta' Hili kienu tawh xi flus. Ikkonferma li l-arrangamenti li kienu saru kienu li appena jkollhom il-flus is-Sur Hili jigi ***released*** u fil-fatt hu kien wasal Malta xi hames sieghat wara li kien cempel lil Cassar White. Hu wara kien irritorna l-Libja fejn kien ha mieghu l-karti tad-***deposit*** lil Cassar White.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut.

Rat in-nota tal-konvenut illi permezz taghha assuma l-atti tal-kawza minflok il-kuraturi nominati mill-Qorti u cioe` l-Av Dr. Jospeh Bonnici u l-P.L. Hilda Ellul Mercer stante li llum huwa residenti permanenti f'Malta.

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

Din hija kawza fejn l-attur ipproceda f'dawn l-atti biex jiehu lura l-hlas tad-depositu ta' sitt elef Liri Maltin (LM6,000) peress li gie allegat li dan il-hlas sar wara rikatt, ingann theddid u ghemil doluz. Ghaldaqstant l-attur talab li jigi dikjarat li l-Airmalta qatt ma ddebitat lill-konvenut personalment bid-dejn tal-Burbank Oilfields Services Limited, u ghalhekk il-konvenut ghandu jirritorna s-somma ta' sitt elef Liri Maltin (Lm6,000).

Min-naha l-ohra, gie eccepit li (1) ma kien hemm ebda ghemil doluz, rikatt, ingann, theddid jew vizzju ta' kunsens u ghalhekk it-talbiet ghandhom jigu michuda; (2) it-talbiet huma preskritti a tenur tal-artikolu 1222 tal-Kap 16 u (3) li

t-talba ghall-arrest mhux sostenibbli ghax il-ligi partikolari giet abrogata.

a. <u>L-eccezzjoni bazata fuq l-artikoli 1222 tal-Kap 16:</u>

Il-konvenut qieghed jeccepixxi l-azzjoni attrici taht dan l-artikolu. L-artikolu 1222(1) jiddisponi:

”Meta l-ligi f’xi kaz partikolari ma tistabilixxix zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta’ interdizzjoni, jew nuqqas ta’ eta`, taqa’ bil-preskrizzjoni eghluq sentejn.”

L-artikolu 1223(1) ighid hekk:
“Iz-zmien tal-preskrizzjoni hawn fuq imsemmi jghodd biss, fil-kaz ta’ vjolenza, minn dakinhar li l-vjolenza tispicca, u fil-kaz ta’ zball, ta’ eghmil doluz, jew ta’ kawza falza, minn dakinhar li jinkixef id-difett.”

Din il-Qorti kif presjeduta ezaminat in-natura tal-eccezzjoni a tenur tal-artikolu 1222 tal-Kap 16 fis-sentenza tal-5 ta’ Frar 2007 fl-ismijiet **Joseph Cachia vs Direttur tal-Ufficju Kongunt tal-Ministeru tal-Intern et** (394/05) u fil-kaz **John Grech vs Ivan Mifsud et** deciza fis-26 ta’ Frar 2007 (1476/2001/1). Illi l-artikolu 1222 tal-Kodici Civili tirrigwarda l-preskrizzjoni relatata mal-azzjoni tan-nullita` u ta’ rexissjoni biex jigi annullat kuntratt li jkun nieqes minn xi wahda mill-kondizzjonijiet necessarji ghall-ezistenza tieghu jew ghaliex ikollu xi vizzju li jirrendih invalidu jew leziv ghal xi wiehed mill-kontraenti.

Ghalhekk huwa imperattiv, ladarba gie stabbilit li l-preskrizzjoni applikabbli hija dik ta’ sentejn, li jibdew jghoddu minn meta jinkixef l-izball. Illi fil-fatt, gie ritenut fil-kawza **Maria Zammit vs Lawrence James Cappello et** deciza mill-Onor. Qorti tal-Appell fid-19 ta’ Novembru 1962, li:
“Il-preskrizzjoni bjennali tal-azzjoni tar-rexissjoni ta’ kuntratt minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta’ mara mizzewga, interdizzjoni jew nuqqas ta’ eta` u obbligazzjonijiet minghajr kawza jew b’kawza falza, tibda tiddekorri fil-kaz ta’ zball, ghemil doluz u kawza falza, mill-

jum li fih jinkixef id-difett. Din l-istess preskrizzjoni pero` mhix applikabbli fil-kazijiet ta' nullita` radikali; ghax in-nullita` radikali tirrendi l-obligazzjoni inezistenti, filwaqt illi fil-kazijiet l-ohra fuq imsemmija hu presuppost li l-obbligazzjoni tezisti. U l-provi mehtiega biex isostnu l-preskrizzjoni jinkombu fuq min jeccepixxi l-preskrizzjoni."

Fil-kawza fl-ismijiet **Gourmet Company Limited et vs Marianno Vella** deciza mill-Onor. Qorti tal-Appell fid-19 ta' Novembru, 2001 gie deciz li:

"L-iskritturi li jikkreaw obbligazzjonijiet bejn il-kontraenti jigi prezunt illi huma validi u fedelment jirriflettu l-volonta` kontrattwali taghhom. Minn jadduci l-kontra u jadduci l-vizzju tal-kunsens kontrattwali bazat fuq xi wiehed mill-elementi li l-ligi stess tindika bhala raguni valida biex jigi vizzjat tali kunsens, biex jirnexxi fl-azzjoni, ghandu jipproduci provi univoci, konklussivi, kredibbli u attendibbli in sostenn tal-pretensjonijiet tieghu, haga li rriteniet il-Qorti ta' l-Appell l-appellanti certament ma ghamlux."

Fis-sentenza moghtija mill-Qorti ta' l-Appell fil-kawza fl-ismijiet **Adrian de Haan vs George Whelpdale et** deciza fil-31 ta' Lulju, 1996 [LXXX-II-I-893] gie ritenut li t-terminu ta' preskrizzjoni ta' l-azzjoni ma jistax jibda jiddekorri jekk mhux mill-mument illi l-persuna obbligata ingustament tigi a konjizzjoni tal-att abbusiv kommess fil-konfront taghha u li hemm ippregudikaha.

Principju iehor dwar il-preskrizzjoni huwa l-aspett tal-interpretazzjoni
restrittiva u li ghalhekk l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni, ghalkemm rikonoxxuta bhala mehtiega biex tassigura li l-azzjoni tigi ezercitata entro t-terminu stabbilit biex id-drittijiet u l-obbligi tal-konvenuti jigu debitament accertati, hija minnha nnifisha odjuza u allura ghandha tigi
applikata restrittivament. (Ara **Noel Ellul et noe vs Francis Vella noe** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-8 ta' Mejju 2001, u **Ronald Naudi noe vs Unispeed Shipping and Forwarding Limited** deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-26 ta' Gunju 2003).

Id-data trid tigi stabbilita b’mod car. Fil-kawza fl-ismijiet **John Bugeja vs Joseph Gauci** deciza fit-28 ta’ Novembru, 2002 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili [Imh. J. R. Micallef] inghad:
“Illi marbut ma’ dan il-principju hemm l-obbligu li l-Qorti dejjem u f’kull kaz trid tistharreg u tindaga minn liema data dik il-preskrizzjoni bdiet tiddekorri, u meta mill-provi ma tistax tasal biex tistabilixxi dik id-data, jkollha tichad l-eccezzjoni.”

Izda fis-sentenza tal-Onorabbli Qorti tal-Appell Superjuri Civili fl-ismijiet **Sammy Murgo vs Henry P. Cole** deciza fl-31 ta’ Mejju 2000 [LXXXIV-II-335] inghad:
“Meta obbligazzjoni hija minghajr kawza jew ibbazata fuq kawza falza jew kawza illecita, l-obbligazzjoni hija inesistenti. Il-preskrizzjoni biennali ta' l-azzjoni ta rexissjoni ta' kuntratt abbazi ta' l-artikou 1222 mhix applikabbli fil-kazijiet ta' nullita` radikali ghax din tirrendi l-obbligazzjoni inesistenti.

Il-preskrizzjoni kontra materjali tappartjeni lill-ordni pubbliku mhix ammessa billi mhux konsentit li l-Qorti jimplimentaw u jaghtu forza guridika u esklussiva ghall-kontrattazzjonijiet bejn privati fejn l-agir taghhom ikun kontra l-istess ligi u ordni pubbliku.”

Il-ligi ssemmi li t-terminu tal-preskrizzjoni jiddekorri minn dakinhar li l-vjolenza tispicca, u fil-kaz ta’ ghemil doluz minn dakinhar li jinkixef id-difett. Fil-fehma tal-Qorti minn ezami tal-provi, ma ngabux provi sodisfacenti ghal din l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni. Fil-fatt jinkombi fuq il-konvenut li jsostni l-eccezzjoni sollevata biex tikkontrasta l-pretiza tal-avversarju (***reus in excipiendo fit actor***). (Ara **Ignatius Busuttil vs Water Services Corporation** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-12 ta’ Jannar 2005, u **Montebello vs Montebello** deciza mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili fil-25 ta’ Settembru 2003, **Stencil Pave Malta Limited vs Kunsill Lokali Naxxar** deciza mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili fit-30 ta’ Ottubru 2003).

Fir-rigward ta’ dak allegat mill-attur li l-hlas tas-sitt elef Liri Maltin saru wara li giet adoperata vjolenza morali li tirrendi

l-kunsens vizzjat, il-ligi fl-artikolu 974 tal-Kap 16 tiddisponi hekk:
“Jekk il-kunsens jitqies mehud bil-vjolenza meta l-vjolenza hija tali li tahkem fuq persuna ragonevoli u ggieghelha tibza’ li hija nfisha jew hwejjigha jistghu jigu mqeghda ghal xejn b’xejn f’perikolu ta’ hsara kbira.”

Illi fil-kaz **Edgar G. Soler noe vs H.H. Sir David Campbell noe (**Vol. XXXIII.ii.431) inghad:
“Illi skond il-ligi, il-vjolenza hija kawza ta’ nullita` tal-kuntratt ghaliex tostakola l-liberta` tal-kunsens. Il-vjolenza tikkonsisti f’vie di fatto jew minacci ezercitati kontra persuna biex jigi minnha karpit il-kunsens li hija ma tridx taghti. Hu pero` necessarju li l-vjolenza morali tkun il-kawza determinanti tal-kuntratt; jigifieri biex kuntratt ikun suxxettibli li jigi annullat minhabba l-vjolenza jehtieg li l-kunsens ta’ wahda mill-partijiet ikun gie estratt bi vjolenza; fi kliem iehor li l-kunsens ikun il-frott ta’ vjolenza ezercitata li tottjeni dak il-kunsens u mhux ir-rizultat accidentali ta’ vjolenza ezercitat biex jigi raggunt skop divers.. Mhux bizzejjed li l-kunsens jigi moghti u l-kuntratt ikun sar taht pressjoni ta’ forza insormontabbli ghal dak li jkun tal-kunsens ghaliex dik il-forza tista’ tkun forza naturali u nkonxjenti, u ghalhekk proprjament ma jkunx hemm vjolenza mill-punto di vista guridiku. Il-vjolenza trid tkun l-opera ta’ persuna li tezercitaha biex tottjeni l-kunsens.”

Inoltre` f’**Rosario Bartolo vs Giovanni Bartolo** (Vol XXIX.II.749) intqal is-segwenti:
“Biex il-vjolenza morali tammonta ghall-vizzju tal-kunsens hemm bzonn li tkun determinanti, ingusta u gravi u tali li taghmel impressjoni fuq persuna ragonevoli u li tiggenera l-biza’ li tesponi ingustament lill-persuna taghha jew il-gid taghha ghal dannu gravi…..Il-kwistjoni jekk hemmx vjolenza hija indagni li hija mhollija nterament fil-prudenza tal-Qorti.”

Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Frank Xavier Aquilina vs Carlo Leone Ganado et** deciza fis-16 ta’ Gunju 1995 – Vol LXXIX.II.561) inghad:

"Hu car pero` illi l-ezercizzju ta' dritt jew anke l-pretensjoni ta' dritt kontra terz fl-ambitu ta' proceduri gudizzjarji bl-ebda mod ma jista' jitqies bhala element kostituttiv ta' vjolenza morali fit-termini tal-ligi. Fejn dak id-dritt jezisti… …. – il-kreditur kien pjenament gustifikat li jezercitah u d-debitur ma jistax javvanza l-pretensjoni li l-effett negattiv ta' l-ezercizzju ta' dak id-dritt kien tant serju li seta' jigi kkwalifikat bhala xi forma ta' vjolenza morali fuqu."

Din il-Qorti fil-kawza **Grech vs Farrugia** deciza fit-3 ta' Mejju 1993, osservat li l-vjolenza bhala vizzju tal-kunsens irid ikun determinanti u jimmanifesta minacci veri u serji lill-persuna tal-komparenti jew tal-familja tieghu, u qatt ma giet estiza b'mod li tnehhi l-***bargaining power*** li jista' jkollu kontraent fuq iehor. (Ara wkoll **Joseph Busuttil vs Anthony Zahra** deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fil-25 ta' Marzu 2004).

Skond is-sentenza **N. Dimech vs Nobbli Markiz N. Zimmermann Barbaro et**, Appell Kummercjali deciz fis-7 ta' Dicembru 1935, inghad li mhux kwalunkwe ngann ta' kontraent wiehed ghad-dannu tal-iehor jammonta ghad-***dolo*** rikjest mil-ligi bhal motiv ghall-annullabilita` tal-kuntratt. L-ingann irid ikun tali li ma jhallix lill-kontraent ingannat il-kuxjenza ta' dak li kien qieghed jaghmel u l-indipendenza tal-kunsens tieghu; u tali wkoll li minghajru ma kienx jikkuntratta. Id-***dolo*** jipproduci l-izball u dan irid ikun invincibbli. Ukoll inghad li mhux kwalunkwe skaltrezza pratikata ghad-dannu ta' haddiehor taqa' taht is-sanzjoni tal-ligi, hekk ukoll mhux kredulita` zejda taqa' taht il-protezzjoni taghha.

Ukoll fil-kawza, **Alice Cassar Torregiani vs A. R. Manche`,** Appell Kummercjali deciz fis-17 ta' Marzu 1958, il-Qorti tal-Appell ikkonkludiet li f'kazijiet bhal dawn l-inganni jridu jkunu ta' natura li jistghu jaghmlu impressjoni fuq bniedem sensat, u tali li jeccedu l-limiti tal-furberija tollerata fin-negozju; ghalhekk wiehed ma jistax, fil-konsiderazzjoni taghhom, jipprexxindi mill-kundizzjoni personali tal-partijiet.

Fin-***Novissimo Digesto***, l-element tad-***dolo*** huwa deskritt hekk:
"Elemento primo del dolo e` quindi, il-raggiro, cioe` un complesso di manovre e di artifizi, il-secondo requisito e` che il raggiro sia opero dell' altro contraente, e il nesso causale tra I raggiri e la prestazione del consenso risulta chiaramente richiesto dal testo della legge, raggiri tali che senza di essi, l'altra parte non avrebbe contrattato. Accanto a questi requisiti si deve ricordare anche l'intenzione di colui che inganna, elemento insito nello stesso concetto di dolo."

Issa jekk wiehed japplika dawn il-principji jasal ghall-konkluzjoni li jekk hu applikabbli l-artikolu 1222, is-sentejn tal-preskrizzjoni bdew jiddekorru mal-wasla tal-attur f'Malta u cioe` fit-18 ta' Novembru 1981. Izda jidher li kien hemm ittra interpellatorja tal-10 ta' Gunju 1982 u l-konvenut ma kkontestax il-fatt ta' din l-ittra interpellatorja. Ic-citazzjoni giet prezentata fit-8 ta' Marzu 1985 u ghalkemm fic-citazzjoni l-attur isemmi l-protest tal-1983, ma pproduca ebda kopja tieghu u dan il-fatt gie kontestat mill-konvenut. La ma hemmx prova tal-protest dan ifisser li ghadda oltre sentejn mill-ittra interpellatorja sac-citazzjoni.

b). <u>L-eccezzjoni bazata fuq l-artikolu 2156(f)</u>

Izda l-attur jikkontendi li ma kienx japplika l-artikolu 1222 izda l-artikolu 2156(f). Infatti l-attur jikkontendi li essenzjalment il-kawza odjerna mhix azzjoni ghar-rexxissjoni izda wahda dwar obligazzjoni assunta mill-konvenut naxxenti minn skrittura datata 17 ta' Novembru 1981 u ffirmata mill-istess konvenut. Ghalhekk skond l-attur il-preskrizzjoni applikabbli hija dik taht l-artikolu 2156(f) u l-azzjoni attrici mhix preskritta stante li l-kawza giet intavolata qabel Novembru 1986, l-iskadenza ta' hames snin mill-iffirmar tal-iskrittura. L-artikolu 2156(f) tal-Kodici Civili jiddisponi:
"L-azzjonijiet hawn taht imsemmija jaqghu bi preskrizzjoni bl-eghluq ta' hames snin:
(f) l-azzjonijiet ghall-hlas ta' kull kreditu iehor li gej minn operazzjonijiet kummercjali jew minn hwejjeg ohra, meta l-kreditu ma jkunx jaqa', skond din il-ligi jew ligijiet ohra taht

preskrizzjoni aqsar, jew ma jkunx jirrizulta minn att pubbliku."

Il-preskrizzjonijiet qosra huma kollha eccezzjonijiet ghar-regola generali tal-preskrizzjoni li nsibu fl-artikolu 2143 tal-Kodici Civili. Ghalhekk, bhal kull eccezzjoni ohra, il-preskrizzjonijiet qosra ghandhom jinghataw interpretazzjoni restrittiva. (Ara kawza fl-ismijiet **Ralph Naudi, Francis Micallef u William Mock vs Maltacom p.l.c.** PA 9-Nov-2001, u **Alf. Mizzi & Sons (Marketing) Ltd vs Dismar Co. Ltd.** PA 12-Ott-2004, u **Baudry-Lacantinerie et Tissier** fit-trattato Teorico Pratico di Diritto Civile Vol XXVIII, "Della Prescrizione" Par. 712).

Fil-kawza, **Giovanni Saliba et vs Angelo Grech** deciza mill-Qorti tal-Appell fis-7 ta' Frar 1949, inghad li: fejn fl-artikolu 2156(f) jinghad " ghall-hlas ta' kull kreditu iehor……" dik il-kelma "iehor" turi bic-car illi l-legislatur qieghed jikkommetti din id-dispozizzjoni mas-sezzjonijiet precedenti, fejn huma ndikati krediti specifici u ghalhekk dak il-kreditu ghandu jkun ***eiusdem generis*** skond ir-regola komunament accettata fil-gurisprudenza. U f'din il-kawza saret referenza wkoll ghal **Spiteri vs Petrococchino et** deciza mill-Qorti tal-Kummerc fid-9 ta' Jannar 1919.

Huwa ghalhekk principju stabbilit fil-gurisprudenza li l-preskrizzjoni taht l-artikolu 2156(f) hija soggetta ghal interpretazzjoni ***eiusdem generis***. Ghaldaqstant, il-kelma "kreditu" minhabba fir-restrizzjoni tar-regola ta' interpretazzjoni ta' ***eiusdem generis***, tigbor fiha biss jeddijiet li huma ta' l-istess natura bhal jeddijiet l-ohra msemmija fl-artikolu 2156. F'dan il-kuntest, ta' min ighid li l-ebda wiehed mill-krediti msemmija fl-artikolu 2156 ma huwa kreditu ta' obbligazione di fare, imma huma kollha obbligazzjonijiet ghall-hlas ta' flus. Dan igib mieghu l-effett li l-obligazzjoni li kontra taghha titressaq eccezzjoni bhal din trid tkun wahda ghall-hlas ta' flus.

Fil-fatt, fil-kawza **Giovanni Mifsud vs Giuseppe Pullicino** deciza mill-Prim' Awla Qorti Civili fid-19 ta' Ottubru 1954, inghad li:

"….jidher illi l-krediti msemmija fid-dispozizzjoni tal-ligi 'l fuq indikata jirrigwardaw bhala regola dawk li jkollhom bhala oggett flus; jigifieri dawk tal-prestazzjonijiet accessorji, jirrigwardaw dejjem oggett li jkun flus, u dawk tal-prestazzjonijiet principali jirrigwardaw oggett li jkun jew flus jew haga fungibbli bhal ma huma l-flus."

"Kull kreditu iehor, hemm imsemmi ma ghandux jiftiehem illi jista' jkun kwalunkwe kreditu jkun li jkun, imma dak biss li mhux imsemmi espressament fl-istess dispozizzjoni u li jkollu l-istess natura bhal flus…."

Dan ifisser li din il-preskrizzjoni tapplika ghal zewg ordni ta' krediti: jigifieri l-prestazzjonijiet accessorji jkunu liema jkunu, u whud mill-prestazzjonijiet ewlenin jew principali. Tal-ewwel jirrigwardaw dejjem oggett li jkun flus, filwaqt li tat-tieni jirrigwardaw flus jew haga fungibbli bhalma huma l-flus. (Ara wkoll **Alf. Mizzi & Sons (Marketing) Ltd.** PA 12-Ott-2004).

Dan iwassal ghall-fatt li fil-fehma tal-konvenut il-kawza hija preskritta taht il-1222 waqt li skond l-attur mhix preskritta ghax ikun applikabbli l-artikolu 2156(f) u ghalhekk jinkombi fuq il-Qorti li tezamina bir-reqqa liema wahda minnhom hija applikabbli u meta wiehed jirreferi ghal-lokuzzjoni preciza tac-citazzjoni jinduna li taht dak imsemmi fl-ewwel talba hu applikabbli l-artikolu 1222 li kien jirrendi l-kawza odjerna preskritta li kieku ma kienx ghat-tieni talba li tadopera l-kliem "fi kwalunkwe kaz tiddikjara li …" Ghalhekk ghalkemm ic-citazzjoni taht l-ewwel talba kienet tkun preskritta, minhabba t-tieni paragrafu din hi salvata ghax qed jintalab li "fi kwalunkwe kaz jigi dikjarat li l-Air Malta qatt ma ddebitat lill-konvenut personalment bid-dejn tal-Burbank Oilfields Services Ltd u ghalhekk il-konvenut ghandu jirritorna s-somma ta' sitt telef lira lill-attur akond l-obbligazzjoni tieghu kontenuta fl-iskrittura tas-17 ta' Novembru 1981". Peress li ghal tali talba kien josta l-artikolu 2156(f) izda peress li ma ddekorriex it-terminu preskrittiv applikabbli, l-azzjoni odjerna mhix preskritta.

c. <u>Vjolenza morali</u>

Irrizulta li meta wiehed jezamina l-artikolu 978 tal-Kodici Civili jirrizulta vjolenza morali fil-kaz in ezami ghax dan jirrikjedi li dan ikun tali li jahkem fuq persuna ragjonevoli u ggibilha l-biza' li hi tispicca f'perikolu ta' hsara kbira. Huwa logiku li persuna ma tistax titlaq minn pajjiz u tirritorna lejn artha specjalment fil-kundizzjonijiet fejn fuq l-attur kienet qed tinzamm il-pressjoni bir-rizultat fil-kors tal-kawza jwassal ghal dan il-fattur. Il-hlas tas-Lm6000 f'idejn mandatarju tal-konvenut saret wara pressjoni morali li permezz tieghu l-kunsens kien vizzjat. Il-konvenut kien irrikatta lill-attur li jekk mhux ser ihallas ma kienx ser ihallieh jinzel lura Malta u bhala stat ta' fatt l-attur ma kienx irnexxielu li jkollu f'idejh il-passaport. Din it-theddida kienet wahda gravi ghax minghajr passaport ma setax jitlaq mil-Libya lejn artu u ma' familtu.

d. <u>L-obbligazzjoni assunta mill-konvenut</u>

Izda l-aktar fattur importanti dwar din il-kawza hija l-obbligazzjoni assunta mill-konvenut. Fil-fatt l-Airmalta anqas biss hadet il-flus f'Malta u Ray Sladden kien irrifjuta li jiehu dawn il-flus. Il-konvenut kien ha dawn il-flus biex jaghmlu tajjeb f'kaz li l-Airmalta tfittxu personalment ghall-ammont dovut. Il-konvenut kien iffirma dikjarazzjoni fejn obbliga ruhu li jirrifondi lill-attur is-somma ta' Lm6000 "on condition that Airmalta Company Limited will not debit me personally for the settlement of Burbank Oilfield Services outstanding account with Airmalta in Libya". Is-Lm6000 kellhom jinzammu biss jekk il-kumpanija Airmalta taddebita personalment lill-konvenut ghad-dejn dovut mill-kumpanija Amerikana. Irizulta li dawn il-flus gew depozitati f'kont bankarju li nfetah apposta bl-ghajnuna ta' hu l-konvenut – John Cassar White li dak iz-zmien kien jahdem il-***Head Office*** tal-Bank of Valletta. Fil-kors tal-kawza ma tressqet ebda prova li l-Airmalta addebitat lill-konvenut personalment bid-dejn dovut minn Burbank Oilfield Services. Ma saret ebda prova ta' dan l-addebitu u ma saret ebda prova ghalhekk li kienet avverat ruhha l-kundizzjoni kontemplata fl-imsemmija skrittura. Dan kollu jwassal li a tenur tat-tieni talba l-Qorti ghandha l-obbligu li tiddikjara li l-Airmalta qatt ma ddebitat lill-konvenut personalment bid-dejn ta' Burbank Oilfield Services Limited bil-konsegwenza li l-konvenut ghandu jirritorna

lura lill-attur is-somma ta' Lm6000 kif pattwit fl-iskrittura tas-17 ta' Novembru 1981.

e. Indebiti solutio

Il-konvenut ezamina l-aspett tal-***indebiti solutio*** izda l-Qorti tirrileva li f'ebda hin ma l-attur ipprova jibbaza l-kawza tieghu fuq dan l-aspett.

f. Talba ghall-arrest personali tal-konvenut

Fost it-talbiet tal-attur hemm dik tal-arrest personali tal-konventu a tenur tal-artikolu 359C tal-Kodici tal-Procedura Civili Kap 12. Il-Qorti tirrileva li dik il-ligi partikolari giet abrogata.

E. KONKLUZJONIJIET:

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tichad l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni bazata fuq l-artikolu 1222 tal-Kap 16;
Tilqa' t-tielet eccezzjoni;
Tilqa' l-ewwel eccezzjoni;
Tilqa' t-tieni talba tal-attur;
Tordna lill-konvenut ihallas u jirrifondi lill-attur is-somma ta' Lm6000 bl-ispejjez u bl-imghax legali mis-17 ta' Novembru 1981.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------